

Кулик Ніна

ORCID 0000-0001-7319-3753

Web of Science Researcher ID IQX-1647-2023

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри теорії та методики спорту
Навчально-наукового інституту фізичної культури,
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
(Суми, Україна) E-mail: nikh2003@ukr.net

Нечипоренко Леонід

ORCID 0000-0002-7118-9870

Web of Science Researcher ID FNB-6073-2022

Кандидат педагогічних наук, доцент,
директор Навчально-наукового інституту
фізичної культури, спорту та здоров'я
Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького
(Черкаси, Україна) E-mail: coachleo63@vni.cdu.edu.ua

Чхайло Микола

ORCID 0000-0002-7368-5202

Web of Science Researcher ID AEL-4171-2022

Доцент, доцент кафедри теорії та методики спорту
Навчально-наукового інституту фізичної культури,
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
(Суми, Україна) E-mail: nikchh@gmail.com

ЗМАГАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЛЕГКІЙ АТЛЕТИЦІ

У статті представлено теоретичний аналіз змагальної діяльності у спорті спортсменів високої кваліфікації. Зазначено, що спортивні змагання є засіб порівняння, оцінка, демонстрація спортивних досягнень, регулювання своєрідною «конкуренції» в сфері спорту.

Метою статті є здійснення аналізу та узагальнення теоретичних і практичних аспектів змагальної діяльності легкоатлетів за період 2021-2024 роки.

Методологія теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної літератури, інформації світової мережі Інтернет, даних Інформаційної бази легкої атлетики (All-Athletics), анкетування (опитування), методи математичної статистики. Визначено ефективність змагальної діяльності, яка залежить від об'єктивних і суб'єктивних чинників, як результат змагання.

Наукова новизна полягає в визначенні чинників змагальної діяльності у легкій атлетиці та систематизувань результатів змагань всеукраїнського рівнів, а також визначено спортивні здобутки Української збірної з легкої атлетики на Олімпійських іграх у Парижі.

Висновки. Ефективність змагальної діяльності залежить від ряду факторів, що засвідчило проведення анкетування. Результати анкетування зазначили, що до об'єктивних факторів відноситься 40 % – до фінансування підготовки, 48 % – матеріально-технічну базу, матеріально-технічні умови – 53 %, умови проведення змагань – 70 %, кількість змагань та стартів – 71 %, а до суб'єктивних факторів відносять фізичний (45 %), тактичний (42 %), психологічний (40 %), функціональний (55 %), технічний (85 %) рівень підготовки спортсменів. Змагальна діяльність спортсменів-легкоатлетів на всеукраїнських легкоатлетичних змаганнях за період 2021 – 2024 роки становить – 119 змагань із них 25 змагань проведені у приміщенні і 94 змагання на повітрі. Аналіз змагальної діяльності спортсменів-легкоатлетів на літніх Олімпійських іграх 2024 року в Парижі засвідчили, перемогою у жіночій категорії в стрибках у висоту перше місце і третє місце та у чоловічій категорії третє місце в дисципліні метання молота.

Ключові слова: змагання, легкоатлети, змагальна діяльність, легка атлетика.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими або практичними завданнями. Розвиток і популярність легкої атлетики на сучасному етапі спортивних досягнень вимагає цілеспрямованої організації багаторічної підготовки спортсменів, пошуку більш ефективних організаційних форм, засобів і методів навчально-тренувальної роботи, а також контролю

рівня підготовленості як інструменту управління і планування тренувального процесу [1; 4]. Жорстка конкуренція у спорті вищих досягнень вимагає постійного вдосконалення системи підготовки спортсменів. Спортивний результат як продукт змагальної діяльності, має самостійні цінності для спортсмена, тренера.

Аналіз наукових досліджень та публікацій показує, що сучасні тенденції розвитку спорту зумовлюють багаторічний планомірний процес досягнення вищої майстерності, диктують необхідність вдосконалення системи управління підготовкою атлетів в період переходу в професійний спорт [2; 3; 7]. Тому, проблема аналізу змагальної діяльності кваліфікованих легкоатлетів на етапі підготовки до вищих досягнень має важливе теоретичне і методичне значення для оцінки та обґрунтування традиційних підходів побудови навчально-тренувального процесу та системи проведення змагань з легкої атлетики.

Мета статті: здійснити аналіз та узагальнення теоретичних і практичних аспектів змагальної діяльності легкоатлетів за період 2021-2024 роки.

Методологією нашого дослідження є систематизація та вивчення наукових публікацій, аналіз наукових та навчально-методичної літератури, інформації світової мережі Інтернет, даних Інформаційної бази легкої атлетики (All-Athletics), анкетування (опитування), методи математичної статистики.

Наукова новизна полягає визначенні чинників змагальної діяльності у легкій атлетиці та систематизувань результатів змагань всеукраїнського рівнів, а також визначено спортивні здобутки Української збірної з легкої атлетики на Олімпійських іграх у Парижі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спортивні змагання – це засіб порівняння, оцінка, демонстрація спортивних досягнень, регулювання своєрідною «конкуренцією» в сфері спорту. Також, це центральний елемент, який визначає усю систему організації, методики і підготовки спортсменів для результативної змагальної діяльності. Спортивні змагання – це своєрідна модель людських взаємовідносин, які реально існують у світі: боротьби, перемог і поразок, спрямованості до постійного вдосконалення, досягнення найвищого результату, творчих, престижних і матеріальних цілей. З іншого боку, спортивні змагання – це об'єктивний спосіб демонстрації досягнутого рівня підготовленості, спосіб оцінки і порівняння досягнень окремих спортсменів і команд. В свою чергу, системо утворюючим фактором змагань є результат. Також, спортивні змагання – є центральним елементом, які визначають всю систему організації, методики і підготовки спортсмена для результативної змагальної діяльності. Визначаються як спеціальна сфера в якій визначається діяльність спортсмена, дозволяється порівняти визначені його можливості і забезпечити їх максимальні прояви [5; 7].

Змагальна діяльність у спорті розкриває потенційні можливості спортсмена, фізичні і психічні резерви організму. Аналіз даних спеціальної літератури [5; 6; 9] показав, що ефективність змагальної діяльності залежить від ряду факторів (об'єктивних та суб'єктивних) до яких можна віднести матеріально-технічну базу, умови проведення змагань, місце проведення змагань, стартовий номер, кількість змагань і стартів, фінансування підготовки, морфологічні та індивідуальні особливості спортсмена, спортивний стаж, спортивний результат та ін. (див. табл. 1).

Таблиця 1

Фактори, які впливають на змагальну діяльність

Змагальна діяльність	
Об'єктивні фактори	Суб'єктивні фактори
➤ матеріально-технічні умови; ➤ матеріально-технічна база; ➤ умови проведення змагань; ➤ місце проведення змагань; ➤ стартовий номер; ➤ фінансування підготовки; ➤ кількість змагань і стартів.	– підготовленість легкоатлета; – морфологічні дані; – індивідуальні особливості; – психологічна підготовленість; – розміщення легкоатлета по забігам; – вік; – спортивний стаж; – спортивний результат.

Під час проведення дослідження нами було проведений педагогічний аналіз та опитування. В опитуванні прийняло участь 17 досліджуваних.

Аналіз літературних джерел показав, що в «сучасній теорії спорту» одне з важливих місць посідає проблема «управління тренувальним процесом», а аналіз змагальної діяльності не є самостійним завданням, він служить основою для здійснення перспективної програми підготовки спортсмена і досягнення спортивного результату. В «теорії і практиці спорту» основне місце займає проблема «управління тренувальним процесом», а «змагальна діяльність», яка сприяє досягнення високих спортивних результатів за допомогою підвищення ефективності тренувальних програм.

Під час дослідження нами було проведено опитування тренерів та спортсменів кількості 17 чоловік, що до впливу на ефективність змагальної діяльності. Результат анкетування показав, що основним чинником визнали фінансування підготовки (40 %), матеріально-технічну базу (48 %), матеріально-технічні умови (53 %), умови проведення змагань (70 %), кількість змагань та стартів (71 %) (див. рис. 1). Слід, відмітити, що на об'єктивні чинники спортсмени і тренери практично не впливають, а суб'єктивні фактори саме залежать від тренера та його спортсменів.

Рис. 1. Результати аналізу об'єктивних і суб'єктивні чинники змагальної діяльності

Серед суб'єктивних факторів перевагу отримали всі види підготовки спортсменів: фізичний (45 %), тактичний (42 %), психологічний (40 %), функціональний (55 %), технічний (85 %), (див. рис. 2).

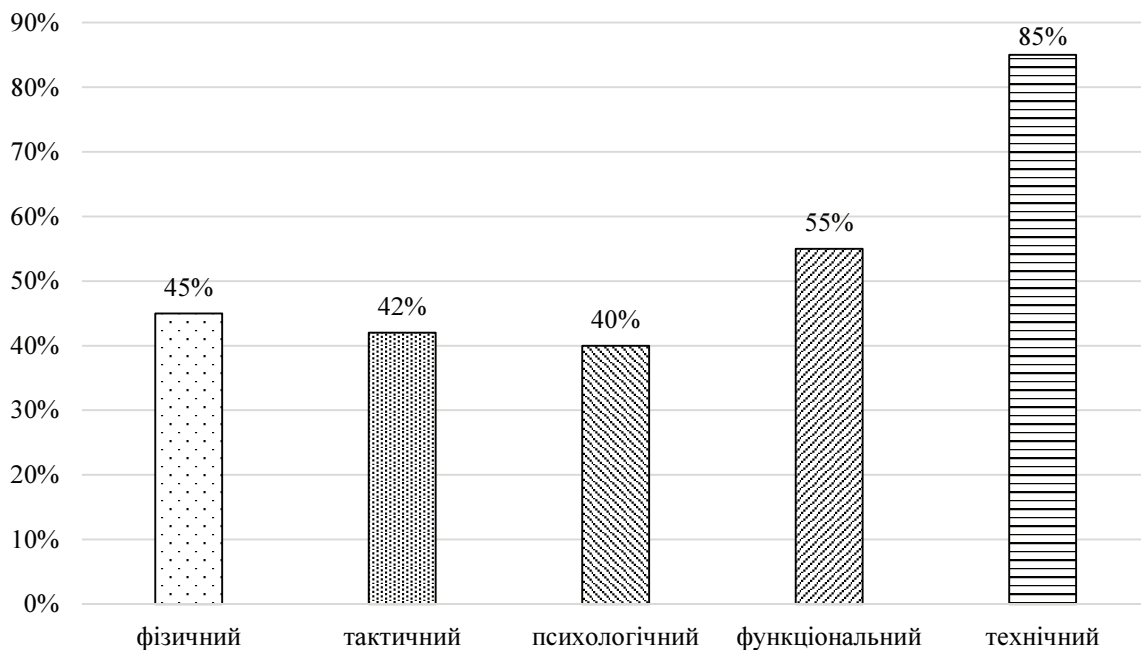

Рис. 2. Результати аналізу суб'єктивних факторів змагальної діяльності

Легка атлетика є складно координованим видом спорту із своїми різновидами, які вимагають від спортсмена відповідної підготовки і узгодження дій. Отже, за результатами дослідження можна зробити висновки, що чином ефективність змагальної діяльності залежить від об'єктивних і суб'єктивних чинників, які в комплексі забезпечують спортивний результат.

Слід зазначити, що змагальна діяльність повною мірою відображає переваги та недоліки підготовленості спортсмена, а також особливості виду спорту [5; 6; 9]. Змагальна діяльність спортсменів в період пандемії Covid-19 та період воєнного часу є найскладнішим періодом у підготовці та виступах на змаганнях спортсменів. Тому наступним етапом нашого дослідження було здійснити аналіз результатів змагальної діяльності легкоатлетів на рівні Всеукраїнських змагань за період 2021 р. – 2024 рік і результати дослідження надано в таблиці 2–5 (див. табл. 2–5). Нами було зібрано та систематизовано інформацію стосовно кількісних показників проведення даного рівня легкоатлетичних змагань за 2021-2024 рр. [8].

Аналіз результатів дослідження змагальної діяльності легкоатлетів за період 2021-2024 рік у зимовому сезоні надані в таблиці 2.

Таблиця 2

**Діяльність легкоатлетів на всеукраїнських змаганнях за 2021–2024 рр.
(зимовий сезон)**

№ з/п	Рік проведення	Змагань		
		загальна кількість	у приміщенні	на повітрі
1.	2021 рік	10	5	5
2.	2022 рік	7	5	2
3.	2023 рік	7	6	1
4.	2024 рік	8	6	2
5.	2021–2024 рр.	32	22	10

У зимовий період: 2021 р. на повітрі і в приміщенні відбулося всеукраїнських змагань по 5, загальна кількість змагань становить 10; 2022 р. у приміщенні число становить 5, на повітрі – 2, в цілому – 7; у 2023 р. у приміщенні – 6, на повітрі – 1, загальна сума – 7; у 2024 р. у приміщенні – 6, на повітрі 2, загалом – 8 (на 1 більше, ніж у 2022 р. і 2023 р.). В цілому за зимовий сезон 2021-2024 рр. проведено 32 заходів, із яких 10 на повітрі і 22 у приміщенні. Пріоритет надавався приміщенням і це закономірно, оскільки погодні умови відіграють важливу роль для досягнень перемоги спортсменами у легкій атлетиці.

У таблиці 3 надано результати змагальної діяльності легкоатлетів за весняний період 2021–2024 роки (див. табл. 3). Зробивши відповідне узагальнення, що за весняний період 2021-2024 рр. проведено 30 заходів, із яких 28 на повітрі і 2 у приміщенні. Звісно, сезонність має важливу роль, і відповідно у цей сезон більша кількість змагань відбулася на відкритому просторі. Якщо зробити аналіз по рокам, то маємо наступну картину: у 2021 р. проведено 14 змагань на повітрі, у 2022 р. усі змагання скасовано (вторгнення російської федерації на територію нашої держави), у 2023 р. на повітрі проведено 7 змагань (одне у приміщенні та 6 на повітрі), у 2024 р. 9 змагань (на повітрі – 8, у приміщенні – 1).

Таблиця 3

**Діяльність легкоатлетів на всеукраїнських змаганнях за 2021–2024 рр.
(весняний сезон)**

№ з/п	Рік проведення	Змагань		
		загальна кількість	у приміщенні	на повітрі
1.	2021 рік	14	-	14
2.	2022 рік	Змагання скасовано		
3.	2023 рік	7	1	6
4.	2024 рік	9	1	8
5.	2021–2024 рр.	30	2	28

Змагальна діяльність легкоатлетів у літньому сезоні подано в таблиці 4 (див. табл. 4), за 2021–2024 рр. проведено 22 заходів, а саме у 2021 р. – 9, у 2022 р. було скасовано, у 2023 р. – 7, у 2024 р. – 6.

Таблиця 4

**Діяльність легкоатлетів на всеукраїнських змаганнях за 2021–2024 рр.
(літній сезон)**

№ з/п	Рік проведення	Змагань		
		загальна кількість	у приміщенні	на повітрі
1.	2021 рік	9	-	9
2.	2022 рік	Змагання скасовано		
3.	2023 рік	7	-	7
4.	2024 рік	6	-	6
5.	2021 – 2024 рр.	22	-	22

Осінній сезон легкоатлетів за період 2021–2024 роки надано в таблиці 5 (див. табл. 5). Аналіз показав, що було проведено 35 змагань із них 1 в приміщенні і 34 на повітрі.

Таблиця 5

Діяльність легкоатлетів на всеукраїнських змаганнях за 2021–2024 рр.
(осінній сезон)

№ з/п	Рік проведення	Змагань		
		загальна кількість	у приміщенні	на повітрі
1.	2021 рік	10	-	10
2.	2022 рік	4	-	4
3.	2023 рік	6	-	6
4.	2024 рік	15	1	14
5.	2021–2024 рр.	35	1	34

Отже, слід зазначити, що за 2021–2024 роки загальна кількість змагань становить 119 із них 25 змагань проведені у приміщенні і 94 змагання на повітрі. Це вказує на те, що процес підготовки спортсменів-легкоатлетів є постійним.

Незважаючи на складну ситуацію в Україні збірна з легкої атлетики у складі 14 жінок і 11 чоловік прийняла участь в XXXIII літніх Олімпійських іграх 2024 року у Парижі. Нами було проаналізовано результати змагань збірної легкоатлетів на XXXIII літніх Олімпійських іграх 2024 року [8] (див. табл. 6).

Таблиця 6

Аналіз результатів змагань легкоатлетів на Олімпійських іграх 2024 року

Вид легкої атлетики	Спортсмен	Результат	Місце	Медаль
Метання молота (чоловіки)	Кохан Михайло	79.39	3	Бронза
Метання молота (жінки)	Климець Ірина	66.95	26 (кваліф.)	
Стрибки у висоту (жінки)	Магучіх Ярослава	2.00	1	Золото
	Геращенко Ірина	1.95	3	Бронза
	Левченко Юлія	NM		
Стрибки у висоту (чоловіки)	Дорошук Олег	2.31	6	
	Лавський Владислав	2.15	25 (кваліф.)	
	Проценко Андрій	NM		
Потрійний стрибок	Корсун Ольга	13.06	29 (кваліф)	
	Бех-Романчук Марина	13.98	11 (фінал)	
Штовхання ядра (чоловіки)	Кокошко Роман	19.36	22 (кваліф.)	
Метання списа (чоловіки)	Фельфнер Артур	81.84	15 (кваліф)	
Біг 400 м. (чоловіки)	Погорілко Олександр	45,71	30 (п.р.)	
Біг 400 м з/б	Рижикова Ганна	55,13	19 (п.р.)	
	Ткачук Вікторія	58,10	38 (п.р.)	
Спортивна ходьба на 20 км (жінки)	Собчук Олена	1:31.12	20	
	Сахарук Марія	1:30.12	17	
	Оляновська Людмила	1:29.55	14	
Спортивна ходьба на 20 км (чоловіки)	Голован Ігор	1:24.52	40	
Спортивна ходьба змішана (марафонська естафета)	Банзерук Іван	3:01.50	17	
	Оляновська Людмила			
Естафетний біг 4х400 м (змішана)	Погорілко Олександр	3.15,51	14 (забіги)	
	Мельник Тетяна			
	Даниленко Данило			
	Шостак Мар'яна			
	Бутрим Віталій (записний)			
	Рижикова Анна (запасна)			

Вище зазначеного, свідчить, що на літніх Олімпійських іграх 2024 року у Парижі серед легкоатлетів кращою є Магучіх Ярослава у стрибках висоту, яка здобула золоту медаль та Геращенко Ірина посіла третє місце (бронза) у дій дисципліні, а серед чоловіків Кохан Михайло зайняв третє місце (бронза) у дисципліні метання молота.

Висновки з дослідження. Аналіз та узагальнення теоретичних і практичних аспектів засвідчили, що ефективність змагальної діяльності залежить від об'єктивних і суб'єктивних чинників, які в комплексі забезпечують спортивний результат. Аналіз результатів анкетування дослідження чинників впливу на ефективність змагальної діяльності засвідчили, що до об'єктивних факторів відноситься 40 % – до фінансування підготовки, 48 % – матеріально-технічну базу, матеріально-технічні умови – 53 %, умови проведення змагань – 70 %, кількість змагань та стартів – 71 %. А до суб'єктивних факторів відносять

фізичний (45 %), тактичний (42 %), психологічний (40 %), функціональний (55 %), технічний (85 %) рівень підготовки спортсменів.

Аналіз результатів змагальної діяльності на всеукраїнських легкоатлетичних змаганнях вказує, що кількість змагань становить за період 2021–2024 роки – 119 змагань із них 25 змагань проведені у приміщенні і 94 змагання на повітрі. Це вказує на те, що процес підготовки спортсменів-легкоатлетів є постійним. Команда спортсменів України на літніх Олімпійських іграх 2024 року в Парижі була представлена збіркою з легкої атлетики у складі 14 жінок і 11 чоловік в різних дисциплінах легкої атлетики. Здобутками спортсменів-легкоатлетів на літніх Олімпійських іграх 2024 року в Парижі є перемога у жіночій категорії в стрибках у висоту – Магучих Ярослави, яка зайняла перше місце і Геращенко Ірини – третє місце, а серед чоловіків Кохан Михайло третє місце у дисципліні метання молота.

Перспективи подальшого наукового розвитку є дослідження психоемоційного стану спортсменів-легкоатлетів.

References

1. Аврутин С. Ю., Артюшенко А. Ф., Беца Н. Н. Легка атлетика. Київ: Логос. 2017. 758 с.
Avrutin, S. Yu., Artiushenko, A. F., Betsa, N. N. (2017). *Lehka atletyka*. [Athletics]. Kyiv: Lohos. 758. [in Ukrainian].
2. Жогло В. М., Матузна Н. А., Казак В. Ю., Фоменко В. В., Єфременко А. М. Психологічна стійкість до тривалої роботи в легкій атлетиці. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Випуск 2 (146). 2022. С. 36-39.
Zhohlo, V. M., Matuzna, N. A., Kazak, V. Yu., Fomenko, V. V., Yefremenko, A. M. (2022). *Psykhologichna stiikist do tryvaloï roboty v lehkii atletytsi*. [Psychological resistance to long-term work in athletics]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova – The scientific journal of the NPU named after M. P. Drahomanova*. 2 (146). 36-39. [in Ukrainian].
3. Козлова О. Сучасна система змагань із легкої атлетики та її вплив на змагальну діяльність спортсменів високої кваліфікації. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві* : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки; [ред. кол.: А. В. Цьось та ін.]. Луцьк, 2015. № 3(31). С. 245-253.
Kozlova, O. (2015). *Suchasna systema zmahan iz lehkoi atletyky ta yii vplyv na zmahalnu diialnist sportsmeniv vysokoi kvalifikatsii*. [The modern system of athletics competitions and its influence on the competitive activity of highly qualified athletes]. *Fizychne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi* : zb. nauk. pr. M-vo osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy, Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky ; [redkol.: A. V. Tsos ta in.]. – Physical education, sport and health culture in modern society: coll. of science Ave. Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine, Eastern Europe. national University named after Lesya Ukrainka; [edited by: A. IN. Tsos, etc.]. Lutsck, 3(31). 245-253. [in Ukrainian].
4. Платонов В. М. Професіоналізація олімпійського спорту. *Теорія і методика фіз. виховання і спорту*. 2005. № 1. С. 3-8.
Platonov, V. M. (2005). *Profesionalizatsiia olimpiiskoho sportu*. [Professionalization of Olympic sports]. *Teoriia i metodyka fiz. vykhovannia i sportu – Theory and methodology of physics. education and sports*. 1. 3-8 [in Ukrainian].
5. Рубцов Є., Кулик Н. Змагальна діяльність спортсменів легкоатлетів. *Цифрові технології в процесі підготовки спортсменів в умовах формального і неформального навчання*: матеріали I міжнародної науково-практичної конференції: відповідь. ред. Д.В. Бермудес. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 118-120.
Rubtsov, Ye., Kulyk, N. (2021). *Zmahalna diialnist sportsmeniv lehkoatletiv*. [Competitive activity of track and field athletes]. *Tsyfrovi tekhnolohii v protsesi pidhotovky sportsmeniv v umovakh formalnoho i neformalnoho navchannia* : materialy I mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii : / vidpovid. red. D.V. Bermudes. Sumy : SumDPU imeni A. S. Makarenka – materials of the 1st international scientific and practical conference: / answer. ed. D.V. Bermudez. Sumy: Sumy DPU named after A. WITH. Makarenko, 118-120. [in Ukrainian].
6. Стельмах Ю., Балушка Л. Характеристика змагальної діяльності спортсменок, що спеціалізуються у спортивній жіночій боротьбі. *Спортивна наука України*. 2016. № 1 (71). С. 60-64.
Stelmakh, Yu., Balushka, L. (2016). *Kharakterystyka zmahalnoi diialnosti sportsmenok, shcho spetsializuiutsia u sportyvniï zhinochii borotbi*. [Characteristics of the competitive activity of sportswomen specializing in sports women's wrestling]. *Sportyvna nauka Ukrainy – Sports science of Ukraine*. 1 (71). 60-64 [in Ukrainian].
7. Сутула В., Булгаков О., Дейнеко А., Луценко Л. Основні тенденції та суперечності в розвитку сучасного спорту. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: збірник наукових праць. № 3 (35), 2016. С. 26-32.
Sutula, V., Bulhakov, O., Deineko, A., Lutsenko, L. (2016). *Osnovni tendentsii ta superechnosti v rozvytku suchasnoho sportu*. [The main trends and contradictions in the development of modern sports]. *Fizychne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi: zbirnyk naukovykh prats – Physical education, sports and health culture in modern society: a collection of scientific works*. 3 (35). 26-32 [in Ukrainian].

8. Федерація легкої атлетики. URL: <https://uaf.org.ua>.
Federatsiia lehkoï atletyky. [Athletics Federation]. URL: <https://uaf.org.ua>. [in Ukrainian].
9. Шинкарук О., Коженкова А. Характеристика чинників, що впливають на ефективність змагальної діяльності у веслуванні академічному. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2015. № 1. С. 3-6.
Shinkaruk, O., Kozhenkova, A. (2015). Kharakterystyka chynnykiv, shcho vplyvaiut na efektyvnist zmahalnoi diialnosti u vesluvanni akademichnomu. [Characteristics of factors affecting the effectiveness of competitive activity in academic rowing]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu* – Theory and methodology of physical education and sports. 1. 3-6 [in Ukrainian].

Kulik Nina

ORCID 0000-0001-7319-3753; Researcher ID IQX-1647-2023

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Theory and Methods of Sports,
Educational and Scientific Institute of Physical Culture,
Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko (Sumy, Ukraine)
E-mail: nikh2003@ukr.net

Nechiporenko Leonid

ORCID 0000-0002-7118-9870; Researcher ID FNB-6073-2022

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Director of the Educational and Scientific Institute of
Physical Culture, Sports and Health of
B. Khmelnytskyi Cherkasy National University, (Cherkasy, Ukraine)
E-mail: coachleo63@vu.cdu.edu.ua

Chkhailo Mykola

ORCID 0000-0002-7368-5202; Researcher ID AEL-4171-2022

Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Theory and Methods of Sports,
Educational and Scientific Institute of Physical Culture,
Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko, Sumy (Ukraine)
E-mail: nikchh@gmail.com

COMPETITIVE ACTIVITY IN ATHLETICS

The article presents a theoretical analysis of competitive activity in sports of highly qualified athletes. It is noted that sports competitions are a means of comparison, evaluation, demonstration of sports achievements, regulation of a kind of «competition» in the field of sports.

The purpose of the article is to analyze and summarize the theoretical and practical aspects of the competitive activities of track and field athletes for the period 2021-2024.

Methodology: theoretical analysis and generalization of scientific and methodological literature, information from the World Wide Web, data from the Athletics Information Base (All-Athletics), questionnaires (surveys), methods of mathematical statistics. The effectiveness of competitive activity, which depends on objective and subjective factors, as a result of the competition, was determined.

The scientific novelty lies in determining the factors of competitive activity in athletics and systematizing the results of all-Ukrainian level competitions, as well as determining the sporting achievements of the Ukrainian national athletics team at the Olympic Games in Paris.

Conclusions. The effectiveness of competitive activities depends on a number of factors, as evidenced by the survey conducted. The results of the survey indicated that objective factors include 40% – financing of training, 48% – material and technical base, material and technical conditions – 53%, conditions for holding competitions – 70%, number of competitions and starts – 71%, and subjective factors include the physical (45%), tactical (42%), psychological (40%), functional (55%), and technical (85%) level of training of athletes. The competitive activities of track and field athletes at the All-Ukrainian track and field competitions for the period 2021-2024 are 119 competitions, of which 25 competitions were held indoors and 94 competitions were held outdoors. An analysis of the competitive performance of track and field athletes at the 2024 Summer Olympic Games in Paris showed first and third place wins in the women's high jump category and third place in the men's hammer throw discipline.

Keywords: competitions, track and field athletes, competitive activity, track and field athletics.

Стаття надійшла до редакції 19.01.2025

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **Багінська О. В.**